

Key to Navjeevan Practice Book

Standard
3

Teacher's Copy

मराठी

अनुक्रमणिका

अ. क्र.	पाठाचे नाव	पाठ क्र.
१.	मूळाक्षरांची ओळख	3
२.	बाराखडी	3
३.	शब्दलेखन	4
४.	जोडाक्षरे	5
५.	अभ्यास शब्दांचा	5
६.	अंकांचे गाणे	6
७.	फळांची गंमत	7
८.	पक्षी	7
९.	आपले शरीर	7
१०.	संख्यालेखन ११ ते २०	8
११.	कलाकृती	8
१२.	आठवड्यांचे वार	9
१३.	गाय	9
१४.	मोरा रे मोरा	9
१५.	चव	9
१६.	प्राणी	10
१७.	संख्यालेखन २१ ते ३०	11
१८.	नाती	12
१९.	रंग	12
२०.	संख्यालेखन ३१ ते ४०	12
२१.	चित्रवर्णन	13
२२.	गोष्ट	13
२३.	गंमत शब्दांची	14

मराठी

१. मुळाक्षरांची ओळख

प्र.१.	(१)	अ	आ	इ	ई	उ	ऊ
	(२)	ट	ठ	ड	ढ	ण	
	(३)	प	फ	ब	भ	म	
	(४)	त	थ	द	ध	न	
	(५)	य	र	ल	व	श	

प्र.२. (१)फ (२)ब (३)क (४)क्ष (५)छ

२. बाराखडी

बाराखडी पूर्ण करा.

ख	खा	खि	खी	खु	खू	खे	खै	खो	खौ	खं	खः
ग	गा	गि	गी	गु	गू	गे	गै	गो	गौ	गं	गः
घ	घा	घि	घी	घु	घू	घे	घै	घो	घौ	घं	घः
ङ	ङा	ङि	ङी	ङु	ङू	ङे	ङै	ङो	ङौ	ङं	ङः
च	चा	चि	ची	चु	चू	चे	चै	चो	चौ	चं	चः
छ	छा	छि	छी	छु	छू	छे	छै	छो	छौ	छं	छः
ज	जा	जि	जी	जु	जू	जे	जै	जो	जौ	जं	जः
झ	झा	झि	झी	झु	झू	झे	झै	झो	झौ	झं	झः
ञ	जा	जि	जी	जु	जू	जे	जै	जो	जौ	जं	जः
ट	टा	टि	टी	टु	टू	टे	टै	टो	टौ	टं	टः
ठ	ठा	ठि	ठी	ठु	ठू	ठे	ठै	ठो	ठौ	ठं	ठः
ड	डा	डि	डी	डु	डू	डे	डै	डो	डौ	डं	डः
ढ	ढा	ढि	ढी	ढु	ढू	ढे	ढै	ढो	ढौ	ढं	ढः
ण	णा	णि	णी	णु	णू	णे	णै	णो	णौ	णं	णः

त	ता	ति	ती	तु	तू	ते	तै	तो	तौ	तं	तः
थ	था	थि	थी	थु	थू	थे	थै	थो	थौ	थं	थः
द	दा	दि	दी	दु	दू	दे	दै	दो	दौ	दं	दः
ध	धा	धि	धी	धु	धू	धे	धै	धो	धौ	धं	धः
न	ना	नि	नी	नु	नू	ने	नै	नो	नौ	नं	नः
प	पा	पि	पी	पु	पू	पे	पै	पो	पौ	पं	पः
फ	फा	फि	फी	फु	फू	फे	फै	फो	फौ	फं	फः
ब	बा	बि	बी	बु	बू	बे	बै	बो	बौ	बं	बः
भ	भा	भि	भी	भु	भू	भे	भै	भो	भौ	भं	भः
म	मा	मि	मी	मु	मू	मे	मै	मो	मौ	मं	मः
य	या	यि	यी	यु	यू	ये	यै	यो	यौ	यं	यः
र	रा	रि	री	रु	रू	रे	रै	रो	रौ	रं	रः
ल	ला	लि	ली	लु	लू	ले	लै	लो	लौ	लं	लः
व	वा	वि	वी	वु	वू	वे	वै	वो	वौ	वं	वः
श	शा	शि	शी	शु	शू	शे	शै	शो	शौ	शं	शः
ष	षा	षि	षी	षु	षू	षे	षै	षो	षौ	षं	षः
स	सा	सि	सी	सु	सू	से	सै	सो	सौ	सं	सः
ह	हा	हि	ही	हु	हू	हे	है	हो	हौ	हं	हः
ळ	ळा	ळि	ळी	ळु	ळू	ळे	ळै	ळो	ळौ	ळं	ळः
क्ष	क्षा	क्षि	क्षी	क्षु	क्षू	क्षे	क्षै	क्षो	क्षौ	क्षं	क्षः
ज्ञ	ज्ञा	ज्ञि	ज्ञी	ज्ञु	ज्ञू	ज्ञे	ज्ञै	ज्ञो	ज्ञौ	ज्ञं	ज्ञः

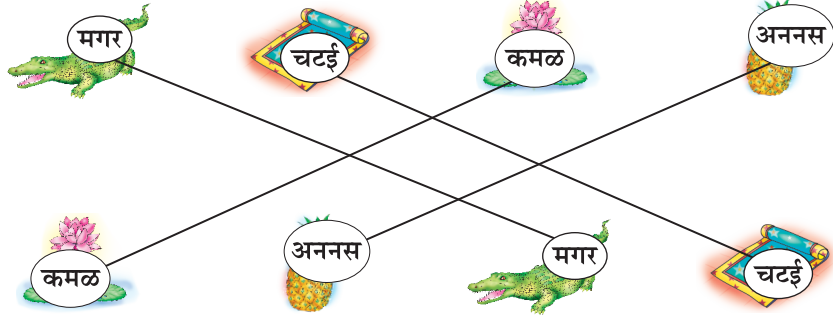
३. शब्दलेखन

खालील शब्द वाचा व लिहा.

विद्यार्थ्यांनी स्वतः कृती करा.

सारखे दिसणारे शब्द वाचा व जोडा.

४. जोडाक्षरे

वाचा आणि लिहा.

विद्यार्थ्यांनी स्वतः कृती करा.

५. अभ्यास शब्दांचा

केतकी गेली शाळेत. राजूदादाने तिला शिकवला 'ब'. पण तिला लागली भूक. तिने 'ब' अक्षर टाकले खाऊन. करता का मदत केतकीला ? देता का 'ब' अक्षर लिहून तिला.

- (१) सरबत (२) बगळा (३) बदाम
(४) घुबड (५) अजब (६) रबर

'म' बसला रुसून. त्याची भेट करून द्या त्याच्या मित्रांशी. कराल ना त्याला मदत हसवायला ? 'म' अक्षराला बाहेरची अक्षरे जोडा व शब्द तयार करा.

उदा. मग मका मजा मत मगर मला मध

कंसातील योग्य अक्षरे निवडून शब्द पूर्ण करा.

- (१) नदी (२) पक्षी (३) गाय
(४) विमान (५) छत्री (६) अननस

६. अंकांचे गाणे

चित्रे पाहून उत्तरे लिहा.

- (१) ६ (२) ८ (३) ४ (४) ३ (५) ८

पुढील संख्या अक्षरात लिहा.

चौकटीत योग्य संख्या लिहा.

माणसाला डोळे

रिश्काला चाके

आकाशात सूर्य

आठवड्याचे दिवस

मुंगीला पाय

७. फळांची गंमत

फळांची चित्रे ओळखा व त्यांची नावे लिहा.

आंबा

कलिंगड

अननस

पेरू

द्राक्ष

फणस

अक्षरांचा योग्य क्रम लावून अर्थपूर्ण शब्द तयार करा.

फणस अननस संत्रे पेरू

८. पक्षी

कोण ते लिहा.

(१) पोपट (२) कावळा (३) कबुतर (४) चिमणी (५) कोंबडा

चौकटीतील पक्ष्यांची नावे शोधा व लिहा.

(१) कबुतर (२) चिमणी (३) पोपट (४) बदक (५) कावळा

९. आपले शरीर

चित्रातील मुलगा काय दाखवतो ते लिहा.

डोके

डोळे

नाक

कान

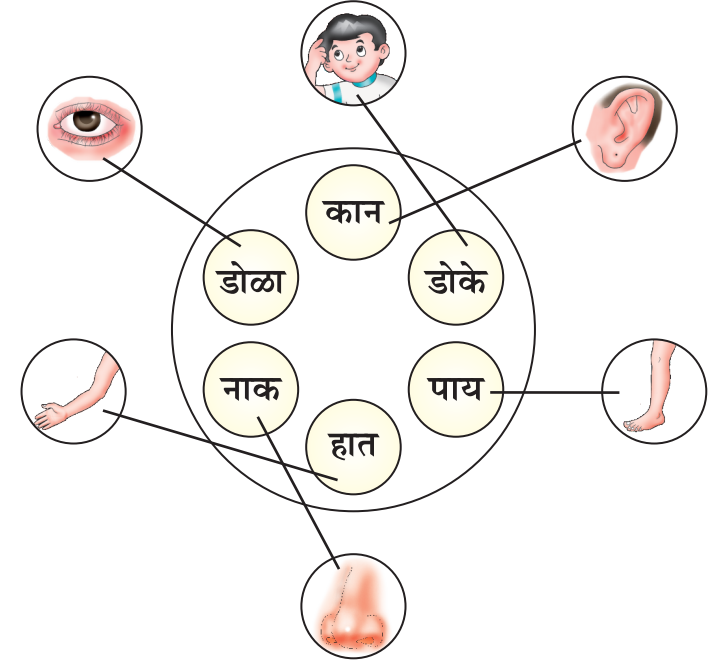

दात

जीभ

चित्र व शब्द यांच्या जोड्या जुळवा.

१०. संख्यालेखन ११ ते २०

इंग्रजी संख्यांपुढे मराठी संख्या लिहा.

14	१४	20	२०	16	१६
18	१८	19	१९	15	१५

पुढील संख्या अक्षरांत लिहा.

१६	सोळा	१५	पंधरा	१४	चौदा
१३	तेरा	१९	एकोणीस	१२	बारा

११. कलाकृती

आई नारळ कशासाठी वापरते ?

आई नारळ स्वयंपाकासाठी वापरते.

त्याच्यापासून कोणते गोड पदार्थ करते ?

नारळवडी, मोदक, लाडू, चिक्की, नारळीभात, करंजी

तुम्हांला त्यातला कोणता पदार्थ आवडतो ?

मोदक

१२. आठवड्यांचे वार

वाचा वलिहा.

विद्यार्थ्यांनी स्वतः कृती करा.

इंजिनाच्या डब्यांना क्रमाने वारांची नावे द्या.

१३. गाय

कंसातील योग्य शब्द निवडून वाक्य पूर्ण करा.

(१) गाय (२) पाळीव (३) गवत (४) दूध (५) गोमाता

१४. मोरा रे मोरा

एका शब्दात उत्तरे लिहा.

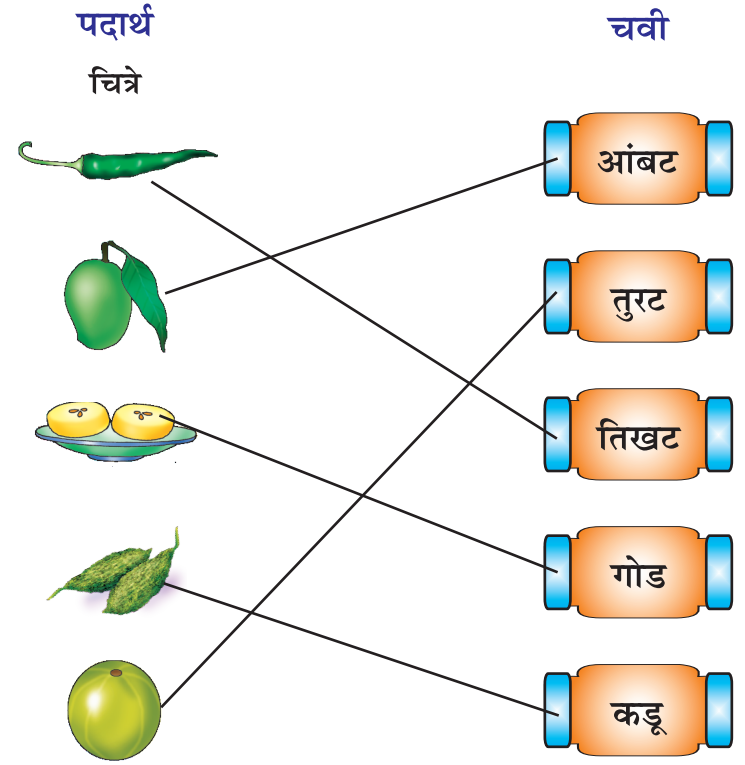
(१) रंगीत (२) तुरा (३) काळे काळे (४) पिसारा

१५. चव

कंसातील योग्य शब्द निवडा व मोकळ्या जागा भरा.

(१) कडू (२) मीठ (३) गोड (४) मिरची (५) आंबट

योग्य जोड्या जुळवा.

१६. प्राणी

जंगलाचा राजा सर्वांना पाहत आहे. करून द्या पाहू त्याला ओळख. त्याच्या रानातल्या मित्रांची अन् पाळीव प्राण्यांची.

पाळीव प्राणी	जंगली प्राणी
गाय	कोल्हा
बकरी	वाघ
घोडा	हरिण
गाढव	झेब्रा

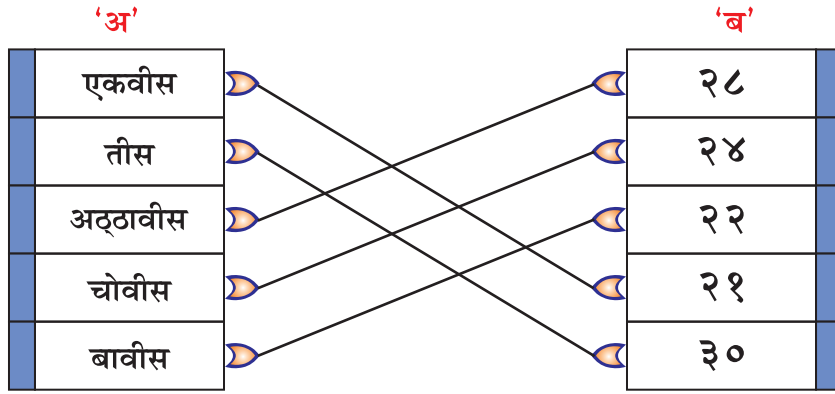
- खालील वाक्ये वाचा आणि लिहा.
विद्यार्थ्यांनी स्वतः कृती करा.

१७. संख्यालेखन २१ ते ३०

- खालील संख्या अक्षरात लिहा.

२५ पंचवीस	२७ सत्तावीस	२९ एकोणतीस
२४ चोवीस	३० तीस	२३ तेवीस

- जोड्या जुळवा.

- पुढील लहान - मोठी संख्या ओळखून योग्य रकान्यात लिहा.

संख्या	लहान संख्या	मोठी संख्या
२४, २६	२४	२६
२१, २३	२१	२३
३०, २५	२५	३०
२२, २८	२२	२८
२९, २७	२७	२९

- २१ ते ३० क्रमाने जोडा व चित्र रंगवा.
विद्यार्थ्यांनी स्वतः कृती करा.

१८. नाती

- नाती सांगा.

(१) आजोबा	(२) आजी	(३) काका	(४) आत्या
(५) आजोबा	(६) आजी	(७) मामा	(८) मावशी

१९. रंग

- खालील चित्रात रंग भरा आणि रंगांची नावे लिहा.

विद्यार्थ्यांनी स्वतः कृती करा.

- गाळलेल्या जागा भरा.

(१) लाल (२) साखर (३) काळा (४) हिरवा (५) हिरवा

- लाल, पिवळा आणि हिरवा रंग मधल्या गोलांना द्या व काळ्या रंगाने सिग्नलचा खांब रंगवा.

विद्यार्थ्यांनी स्वतः कृती करा.

२०. संख्यालेखन ३१ ते ४०

- खालील संख्या मराठीत लिहा.

35	३५	31	३१	40	४०
38	३८	36	३६	34	३४

- खालील संख्या अक्षरांत लिहा.

३४ चौतीस	३७ सदतीस	४० चाळीस
३२ बत्तीस	३३ तेहतीस	३५ पस्तीस

सोडवा.

$३१ - ४ = २७$

$३३ - २ = ३१$

$३७ - ३ = ३४$

$३५ - ३ = ३२$

$३८ - १ = ३७$

$३२ - ० = ३२$

२१. चित्रवर्णन

- (१) माझे नाव सफरचंद आहे.
माझा रंग लाल आहे.
माझी चव गोड असते.

- (२) मी ढगाला पाहून नाचतो.
माझ्या डोक्यावर तुरा असतो.
माझ्या शेंपटीला तुम्ही पिसारा म्हणता.

- (३) मी आहे फुलांचा राजा.
माझे नाव गुलाब.
चाचा नेहरू नेहमी कोटावर मला लावीत.

चित्र पाहा. त्या चित्रात काय काय दिसते याची यादी करा.

- (१) तलावात दोन बदके आहेत.
(२) कमळ पाण्यावर डुलत आहेत.
(३) घरे दिसत आहेत.
(४) दोन बगळे पाण्यात आहेत.
(५) एका बगळ्याच्या चोचीत मासा आहे.

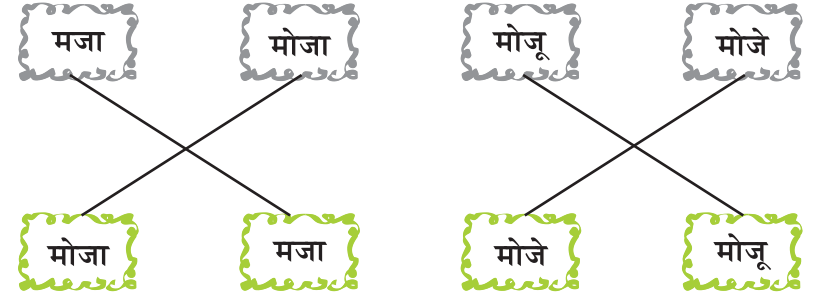
२२. गोष्ट

गाळलेल्या जागा भरा.

- (१) रवी (२) किडा (३) साफ (४) दगड (५) पिल्लांचा

२३. गंमत शब्दांची

सारख्या शब्दांच्या जोड्या लावा.

शब्दांची लपाछपी या खेळातली गंमत ओळखा व अर्थपूर्ण शब्द तयार करून लिहा.

- (१) द ब क - बदक (४) का ला व - कावळा
(२) ण रि ह - हरिण (५) म ल क - कमळ
(३) ग म र - मगर (६) स फ ण - फणस

जयेश गेला शाळेत. बाईनी दिले शब्द. जयेशने लिहिले शब्द पण लिहायला विसरला 'रू', तुम्ही कराल का त्याला मदत ?

- (१) पाखरू (४) कोकरू
(२) डमरू (५) कौलारू
(३) वासरू (६) लेकरू

कमळातील अक्षरे वाचा व कोणतीही अक्षरे घेऊन शब्द बनवा.

दोन अक्षरी शब्द : पर, रस, मन, मत, कप, कर, ईद, दर, सर, रस, जर, लेक, जल, नळ, जड, रान, राम, मका, राई, सात, डास, कात, काळ, काक, बोका, काल, आज, आस, कान, कणा, सडा, ससा, साज, कसा, जसा, साप, साद, जप, जन, रास.

तीन अक्षरी शब्द : बदक, आई, कमळ, परात, पळस, दसरा, बकरा, बोकड, आळस, आरसा, तबक, झबले, सकाळ, सरडा, आरास, कापले, पडले, राजस, समई, सासर.

चार अक्षरी शब्द : सरबत, आमराई, कसरत, परकर.
